

Fyra partier vill stärka obesitasvården i Norrbotten – fem lämnar väljarna utan besked

Miljöpartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sjukvårdspartiet vill stärka obesitasvården i Region Norrbotten och öppnar för regional subventionering av läkemedel för patienter med särskilt stora medicinska behov. Samtidigt har fem av regionens nio partier inte svarat på Obesitas Sveriges valenkät. Det sker i en region där nästan sex av tio vuxna lever med övervikt eller obesitas.

Inför valet 2026 har Riksförbundet Obesitas Sverige frågat samtliga partier i Region Norrbotten hur de vill utveckla vården för personer som lever med obesitas under mandatperioden 2026–2030.

Fyra partier har svarat: Miljöpartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sjukvårdspartiet. Trots skillnader i formuleringar delar de fyra partierna en gemensam utgångspunkt i att vården behöver bli mer jämlik, långsiktig och tillgänglig. Kristdemokraterna och Miljöpartiet beskriver dessutom uttryckligen obesitas som en kronisk sjukdom i sina svar.

De svarande partierna lyfter bland annat behovet av att:

- genomföra de nationella riktlinjerna för obesitasvård,
- stärka primärvårdens ansvar och kompetens,
- bygga ut multiprofessionella vårdinsatser,
- förbättra vården för barn och unga,
- motverka stigma och diskriminering,
- förbättra uppföljningen av vårdens resultat,
- öka tillgången till evidensbaserad behandling.

– Det är positivt att de partier som har svarat tydligt erkänner obesitas som en angelägen fråga och ser behovet av en starkare offentlig vård. Nu behöver väljarna också få veta vilka konkreta förändringar partierna är beredda att genomföra efter valet, säger Jenny Vinglid, generalsekreterare för Riksförbundet Obesitas Sverige.

Samtliga svarande partier öppnar för en regional läkemedelslösning

En av de tydligaste frågorna i enkäten gäller läkemedelsbehandling. Efter TLV:s beslut att inte inkludera obesitasläkemedel i det nationella högkostnadsskyddet kan regionerna själva besluta om finansiering för avgränsade patientgrupper med särskilt stora behov.

Alla fyra partier som har svarat är positiva till att Region Norrbotten på något sätt utreder eller inför en regional lösning:

- Centerpartiet: vill att behandling ska kunna subventioneras för personer med svår obesitas och allvarlig samsjuklighet, och vill även att TLV omprövar frågan.
- Kristdemokraterna: vill utreda regional subventionering för de patienter som har störst medicinska behov.

- Miljöpartiet: är positivt till att utreda en regional subvention om den bedöms vara medicinskt motiverad och ekonomiskt hållbar.
- Sjukvårdspartiet: säger ja till subventionering för prioriterade patientgrupper efter medicinsk bedömning.

– Här finns en tydlig politisk öppning. Frågan är nu om partierna är beredda att gå från positiva formuleringar till konkreta beslut. Utan offentlig finansiering avgörs tillgången till modern behandling fortfarande av patientens privatekonomi, inte av det medicinska behovet, säger Jenny Vinglid.

Fem partier har inte svarat

Socialdemokraterna, Moderaterna, Vänsterpartiet, Liberalerna och Sverigedemokraterna har inte besvarat enkäten, trots påminnelse.

Det innebär att väljarna fortfarande saknar besked från en majoritet av regionens partier om hur de ser på bland annat tillgången till offentlig obesitasvård, vården för barn och unga, genomförandet av de nationella riktlinjerna och regional subventionering av läkemedel.

– Att inte svara är också ett besked. Obesitas berör en mycket stor del av Norrbottens befolkning, antingen direkt eller genom en närstående. Väljarna ska inte behöva gå till valurnorna utan att veta hur partierna vill hantera en av regionens största långsiktiga vårdfrågor, säger Jenny Vinglid.

Omfattningen i regionen

I Region Norrbotten lever 59,6 procent av den vuxna befolkningen med övervikt eller obesitas, och 24,1 procent med obesitas.

Trots det omfattande vårdbehovet visar Obesitas Sveriges regionala underlag på betydande brister:

- Endast 24 procent av patienterna uppger att de genomgått en medicinsk utredning innan diagnosen obesitas ställdes.
- 64 procent uppger att de upplevt stigmatisering eller fördomar vid vårdkontakt för obesitas.
- 26 procent uppger att de inte fått information om eller erbjudits evidensbaserad behandling inom den offentliga vården.
- Region Norrbotten genomförde endast 20 obesitasoperationer under 2024.

Valet avgör den politiska riktningen

Obesitas ökar risken för bland annat typ 2-diabetes, hjärt-kärlsjukdom, cancer, sömnapné och ledsjukdomar. När behandling inte erbjuds i tid riskerar kostnaderna att flyttas från tidiga och strukturerade vårdinsatser till behandling av följsjukdomar, längre sjukskrivningar och produktionsbortfall.

– Partiernas svar visar att det finns en bred förståelse för problemen. Men förståelse räcker inte. Under nästa mandatperiod behöver Region Norrbotten bygga en sammanhållen vårdkedja där patienter utreds, behandlas och följs upp utifrån medicinska behov. Det är det konkreta genomförandet väljarna behöver kunna bedöma inför valet, säger Jenny Vinglid.

Om Riksförbundet Obesitas Sverige

Riksförbundet Obesitas Sverige är en patientorganisation som representerar omkring 1,5 miljoner människor i Sverige som lever med obesitas. Förbundet arbetar för en jämlik, evidensbaserad och fördomsfri vård i hela landet.

För mer information, kontakta:

Jenny Vinglid, generalsekreterare

E-post: jenny.vinglid@obesitassverige.se

Vi kan förmedla kontakt med en patientföreträdare i Region Norrbotten för en intervju. Kontakta info@obesitassverige.se, så hjälper vi till att förmedla kontakten.

Läs mer:

Ta del av **partiernas fullständiga svar och vår sammanställning av valenkäten** för Region Norrbotten på obesitassverige.se/valet2026.

Där finns också **vårt regionala faktaunderlag om obesitasvården**, med statistik, hälsoekonomiska analyser och patienters erfarenheter.

*Håll dig uppdaterad!
Följ oss på våra
sociala medier*